

FOGARAS ÉS VIDEKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

A FELTÁMADÁS ÜNNEPÉN!

Irta: HALMY GYULA.

A feltámadás, az újraébredés, valamint a pusztulás, az enyészet régi ünnepei a por fiainak, a halandó emberiségnek.

Már a régi görögök, rómaiak megünnepelték a természet halálát, majd újraébredését december s március hónapokban, az ugynevezett dioniziákban, mely ünnepek Bakhus, a bor Isten tiszteletére voltak szentelve s ezek később az antik drámának, tulajdonképpen a tragédiáknak és komédiáknak lettek szülőanyjukká.

Pán halálával, mikor az ugynevezett pogány világ romba dőlt s keleten biborszínben föltűnt a világhódító kereszt, újra feltámadtak ezek a régi mithusok Jézus Krisztussal, s a kereszténység ezerkilencszázhat óta ünnepeli karácsonyt, husvétot és pünkösdöt, mint nagy ünnepeket, a kereszténidvezítőnek dioniziáit.

A mikrokozmosz, a parányi ember majd március, majd április hónapokban ünnepeli meg husvétkor a feltámadás magasztos ünnepét. S ilyenkor kettős ünnepet ül: először is az ő természet újraébredését ünnepeli, majd pedig a vallás, a mithus feltámadását glorifikálja husvétban, midőn az istenfia, a keresztény vallás megalapítója, a názárethi Jézus, a golgothán kiszendvedett ember harmadnapra feltámadt az ő eszméiben, ígében, amelyek még mai nap is élnek a vallásban, a bibliában, s ez örök forrásai lesznek a mithusnak, a költészetnek s a hithez forduló szenvedő emberiségnek.

Fájdalom! ma már a gőz- és villám-századában nem igen ünnepelik olyan szent áhitattal az emberek husvét ünnepét, mint hajdan, mert a felvilágosodottság, a korrupció, a realizmus és materializmus — egy jó adag atheizmussal párosulva — olyan óriási tért hódított már

magának, hogy a golgothát együtt magarázgatják, fejtegetik az emberek az egyesek golgothájával, de a vallásos lelkekben élő hit a vallás szárnyával beborítja ezeket a képeket. Azonban mint mindent, úgy a hitet is az idő vasfoga, a kegyetlen Szaturnusz lassanként tönkre teszi és a vallástalanság hódít, örök kárára az emberiségnek.

De hagyjuk a természet és a vallás feltámadását, úgy is dicsőítik és magasztalják azt a hit emberei s a költők, hanem beszéljünk a mi golgothánkról, a mi Nagypéntekünkéről, melynek óriási Nirvánájából már évtizedek óta nem tud, nem bír föltámadni ez a szerencsétlen, elátkozott hely: Fogaras!

Jeremiásként, Kasszandraként jajgatunk, zokogunk az évek óta Nagypénteket élő Fogaras felett, de úgy látszik hiányzik kezünkől a feltámadás dicső harsonája, az isteni tárogató s így nem értvén, hallván kérésünket, illetve jajgatásainkat a felsőbb hatalmasságok s csak bolygunk, tévelygünk itt az ígéret, ígéretések földén!

Emberi kéz, emberi hatalom mi rajtunk már nem képes segíteni? Álmodozunk, lelkesedünk mindig és mindenkor egy-egy jobb kor után, de mi mégis csak Nirvánában vagyunk.

Pusztulnak emberek, intézmények, korok, csak mi tőlünk nem távozik az évtizedes barna rém, amely lezárt bennünket a fejedelmek kriptájába s még mi hozzáuk most sem ért el az isteni idvezítő az ő harsonájával, ki a lethargiában tengődő szegény Fogarast régi álmából, zsibbadtságából fölrázta volna!

Ugy látszik, hogy mi rajtunk nem segít már más, csak Atroposz, ki elsöpri a Catilinákat!

Mert attól félünk, ha elpusztul is Caesar mint vezető ember, de szelleme él tovább az ő hűséges embereiben, akik őt annak idején félrevezették az aberáció utjára s elhagyták, most pedig mint filantrópok lépnek fel; a valóságban ellenben a vaskalaposkodás ál apostolai s ezek viszik maradiságukkal, mint valami lidéretűzek Fogarast a temetőbe, a végpusztulás fertőjébe.

Most kezdünk már eszmélni, átlátunk a szitán, hogy nem annyira Caesar, mint inkább az irányadó körök szelleme hódít, akik mindig szívvel-lelékkel azon munkálkodtak egyszóval akna-munkákat végeztek, hogy Fogaras semmiben sem fejlődjék, haladjon előre s ezek úgy szeretik magukat föltüntetni, mint a béke apostolait, akik szívükön, lelkükön hordozzák a közügyeket.

Mi már nem fordulunk emberekhez, akik nem akarnak rajtunk segíteni, hanem magához az Istenhez, kérvén őt, hogy végre-valahára sokalja már meg ezt a Nagypénteket, a tervek, eszmék haldoklásának és szunnyadásának szomorú éráját, kálváriáját s derítsen reánk egy igazi, boldog husvétot, a feltámadás magasztos, dicső ünnepét.

Mert ma már pusztá lelkesedésből, szavakból s tétlen ünneplésekből meg nem élünk, minden Demoszthenesznél szebben beszél a tett, tegyünk, mozogjunk tehát mi is, ha ünnepelni akarunk, akkor az Isten is megsegít!

Feltámadás te szent, magasztos eszme
Nyujts hát reményt és adj vigaszt nekünk,
Hogy Fogaras bár hervadásban él most,
De tavaszra még mi is ébredünk! . . .

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Uszóhelyet Fogarasnak.

Fogaras, 1907. március 30.

A fenti téma sem ismeretlen a fogarasi közönség előtt; már nem egyszer, hanem többször megpendítettük ezt, mint a kapát szokták — kapálás ideje előtt, mi bennünk csak az volt eddig a hiba, hogy rendszeresen „postfesta” beszéltünk az uszóhelyről, vagy akkor, amikor már jól benne voltunk a nyárban s nem igen fizette volna ki magát a mozgolódás ez ügyben.

De most korán megragadjuk az alkalmat, akkor, amikor még e sorokat írva szinte didereg a hátunk, vacog a fogunk, midőn az uszó helyre gondolunk, márciusban, még a havas napokban

Bizonyára lesznek olyanok, akik kacagni fognak e korai témán, de hiába, a távol jövőnek a jelenben kell világot gyujtanunk, ha azt akarjuk, hogy abból legyen valami.

Tehát, ha idejében uszó helyet akarunk csináltatni akár az Olton, akár bármely patakon, hát bizony arra egy kis idő kell, illetve jó korán mozognunk kell, hogy el ne késsünk. A latin azt mondja: „mens sana in corpore sano! ép testben lakik ép lélek.”

A fürdés, a testnek tisztán tartása, hogy a pólusok ne legyenek piszok által bedugulva főfeltétele az egészségnek és a tiszta életnek.

A víz edzi, fölfrissíti a testet, az ember változandó kedélyállapotát. Szükséges, kell tehát, hogy ebben a dologban is akciót indítsunk, már az ifjúság szempontjából is véve a dolgot.

Pedig hát nagyon egyszerű az egész.

Legcélszerűbb volna, ha néhány tekintélyes fiatal ember venné kezébe a dolgot s rendezne gyűjtést ebben a nélkülözhetlen ügyben. Olyan formán kellene megoldani a dolgot, hogy huszkoronás részvényeket kellene kibocsátani s ha bejönne az összeg — az alföldi városok mintájára — mint az

pl.: Szegeden, Szabadkán, Jászberényben, Gyomán stb... van a Duna, Tisza, Zagyva s Körös folyók mentén fürdő pavillont kellene létesíteni az Olton.

Nyáronként tapasztaljuk, hogy nem egy intelligens uri asszony lejár fürdeni az Oltra, különösen azok, akik uszni tudnak.

No már most, ha rendszeres uszóhely volna, bizonyára szaporodnék a najádok száma.

Jó lesz tehát, ha már most mozgunk ebben az ügyben, mert míg a részvényeseket összegyűjtjük, ahhoz idő kell, idő kell ám ahhoz is, míg az uszó helyet, kosarat, stb... elkészítik s felállítják az Olton.

Sokan idegenkednek ettől az Olt folyótól, azt mondván reá, hogy piszkos. Hát vajjon a Duna, Tisza, Dráva, Száva stb... talán tisztább?... Dehogy! Minden nagyobb folyó viz sárga s iszapos színű szokott lenni.

De ez nem egészségtelen s ha az Olton csináljuk ezt az ugynevezett: „uszó dá t” ezzel csak tágas helyet nyerünk s nem leszünk nyáron át egyes malomnál úgy összeszorítva, mint a heringek a tonnában, úgy, hogy órákig várnia kellett mindenkinek, míg bele ugorhatott az élet frissítő patak vizébe.

Elszomorító, szégyenletes állapot az, hogy Fogarasnak mennyi sok vize van s uszó dá j a még nincs!

Mozogjon tehát különösen az arany fiatalok ebben az ügyben, mert ha megindulnak, lépésüket, ténnyésüket bizonyára siker fogja koronázni!

H. Gy.

A városok ébredése.

Fogaras, 1907. március 30.

A vidéki városok — hála istennek kezdik ki törölgetni a szemükből az álmot, s — ébrednek!

Sokáig türték a jármot, a méltatlan

elnyomatást, szabadulni igyekeznek tehát a gyámság alól, mely reájuk méltatlanul nehezedik.

Mindössze csak egy pár hete annak, hogy a rendezett tanácsú városok polgármesterei tanácskozást tartottak Budapesten s a bajokra mutatva elhatározták, hogy mozgalmat indítanak a tarthatatlan helyzet megváltoztatása végett.

A polgármesterek lesték, várták már Fogaras „hirös” város polgármesterét, podesztáját is, de bizony nem jött, mert még az a — holdvilágban van! Elég az hozzá, hogy azon a fenti értekezleten a polgármesterek megállapították azokat a tennivalókat, melyek a bajok orvoslására szükségesek. Március hó 23-án újból összejöttek a végett, hogy a belügyminiszternek átadják a „városok memorandumait!”

Kívánatos, hogy ne legyen ez pusztába hangzó szó csupán.

A városok mostoha gyermekei az államnak. Agyonterhelt, kiszípolozott, de azért mégis gondnokság alatt levő kiskorú, mostoha gyermekek.

A vármegyék évenként bizonyos dotációkat élveznek az államtól, amelyeket mi még a rongyos községek is megfizetünk az egyenes, görbe, pót és a jó isten tudja miféle alaptalan s érthetetlen cseléd stb. adókban; míg a városok terhei, sőt a város nyakába nyomott állami fuukciók terhei is csak a szegény városi polgárságra maradnak s ha már fedezet nincs, hát: a községi pótdó emelés az egyedüli eszköz, amely eloszlatja a városi

TÁRCA

A világ.

— Arany János után. —

Ez a világ komédia;
Szinész benne minden fia.
S bár a szerep annyi féle,
Mindegyiknek egy a vége.

A világ egy rossz kerítés;
A zsványtól meg nem véd és
Ád az utnak zig-zug irányt,
Nem járhatunk torony iránt.

A világ egy cudar ágyu;
Magsüketülsz a hangjátú, . . .
Mindig talál — a cél mellett,
Ront, a hol építeni kellett.

Ez a világ bomlott seprő;
Száz baja közt fő e kettő:
Szemetet hagy garmadába.
Drága gyöngyöt csap a sárba.

A világ egy bolond óra;
Csak forog a mutatója;
De az időt rosszul méri,
„Reperálás” kéne neki.

Ez a világ osztrák sógor;
Kész kiturni minden jóból,
S ha későn térünk eszünkre:
Koldusbotot ad kezünkbe.

Civis.

Úton.

— A „Fogaras és Vidéke” számára —
Írta: Vécseyné Jankovich Luiza.

— És te — nem mentél utána? kérdezte a másik. — Hogyan állottad meg?

— Utána menni? Egyedül. Micsoda ürüggyel. Hisz egy csapásra megsejtettek volna mindent. Nem. Nekem szépen be kellett várnom, míg újra visszakerül, a hogy ígérte. Egy órából kettő lett, az igaz. De édes Istenem, fontos üzleti ügyeknél ki számítaná az órákat? . . .

— És később, otthon se szólóttál neki? —

— Nem. Hagytam lefeküdni békén.

Csak mikor már elaludt, lopódtam halkan, mint egy tolvaj, és széthányt ruhái közt valami bizonyíték után kutattam. Nemsokára akadt is a kezembe egy kis összegyűrött cédula, amit hirtelen a mellényzsebébe rejtett és ott is felejtett. Oh, mert a férfiak olyan együgyűek, vigyázatlanok, vagy lehet, hogy elbizakodottak ebben a tekintetben. E vesznek egy romlatlan fiatal lányt, akinek a lelkén egy makula folt sincs; aki még sejtelmével sem bír az undokságoknak, mikben ők tovább is nagy gyönyörűséggel fetrengenek. Olyan asszony csak nem fog kémkedni, a dolgok után járni? Az én uram is a legnagyobb léleknyugalommal hordta magánál a szeretője levelét, melyben szóról-szóra ez állott: „Drága életem. Ha igazán úgy szeretsz, amit ezerszer is álli-

tottad, ugy ma este bebizonyíthatod tettel is. A feleségedet bárba kell kísérned, de ott hagyhatod valami ürüggy alatt. Jöjj, siess hozzám. Várlak. Ugy-e, soha sem fogadtam el tőled semmi ajándékot. Ezt az egyet — szerelmed ez erős bizonyítékát — kérem.”

Aláírva itt sem volt semmi név, hanem az irás — ugyan az volt, ami a névtelen levélé. Mire káprázó szemekkel végig olvastam ezt a levelet, már teljesen lecsendesült bennem minden. A vérem nem lázongott többé, az agyam se lüktetett; mintha egy jeges kéz végig simogatott volna. Tisztán láttam mindent és tisztán állott előttem a valóság is, hogy a következő nap már nem fog ott találni. Nem. Nem lettem volna képes azzal az emberrel tovább is egy levegőt szivni. — Ezért?! Ezért az egyetlen egy esetért? kacagott fel keserűen a másik.

— Oh, nem. Bármilyen tapasztalatlan, együgyű asszonyka voltam is addig, annyit már láttam a körülöttem folyó életből, hogy nincs az az asszony, kinek megbocsátani valója ne lenne. De az volt nekem a rettenetes, hogy én többé annak az embernek egyetlen szavában sem tudtam volna hinni. Bármit mondott volna is, a kételkedés öröge mindig felütötte fejét lelkemben: Ne higj neki. Hazudik, mint akkor hazudott. Nem látod? Az arca akkor is ilyen volt, a szemévei akkor is ilyen becsületesen tudott rád nézni.”

házi pénztárakban az így előállott deficitet!

Hát ez nem jól van így! Sehogy sincs rendjén!

Ez egyenesen kerékkötője a városok kulturális haladásának, megőljöje a természetes fejlődésnek és csiráját alkotja a kiszipolyozott polgárság elégtelenségének.

Nem kell sehová semminemű példáért folyamodnunk!

Nézzük csak speciálisan ami községünk jelenlegi viszonyait. E község legnagyobb terheit a tisztviselői fizetések alkotják.

A tisztikar nagyrésze legtöbbit az állam javára dolgozik.

Ott van az adóhivatal, a rendőrség a katonai nyilvántartással, az anyakönyvi hivatal s a többi.

Ha az állami funkciók megszűnének legalább is harmadrésze, vagy felére lehetne leszállítani a tisztviselői személyzetet.

A legutóbbi kongresszuson ez irányban hangzottak fel a panaszok, hogy a városok vagyoni viszonyait általában radikálisan rendezzék.

Sokkal jobban érinti Fogaras polgárságát, a község polgárságának érdekét ez a kérdés, mintsem a fölött könnyedén keresztül lehetne siklani. Azok az érdemes emberek, akik a polgármesterek kongresszusán fölvetették azt a kérdést, nagyon is át voltak hatva annak komolyságától, nagyon jól tudták, hogy itt egy régen érzett hiányon, a város polgárságának egy jogtalanul sujtott

tekintélyes részének a bajain kell segíteni, a polgárság bajain.

Ma, a modernség, a fölvilágosodottság, a haladás századában egyetlen bálvány állhat fenn: az igazság!

Annak a törvénynek tehát, melynek alapja nem az igazság, a jogosság, el kell enyésznie.

Bár csak hozzá járult volna már ehhez az akcióhoz Fogaras rendezett tanácsu város polgármestere is, de nekünk még mindig jobb a sötétségben tapogatódnunk, mint az igazság jegyében élni és járni.

Fájdalom! de igaz! Így kívánna már ezt az agyonterhelt, az agyongyötört, a kiszipolyozott község minden egyes polgárának az érdeke!

Alakuljunk hát át minél előbb, hogy az ilyen fönséges akciókban részt vehessünk már! Előre!

—ő.

A sorozás.

Fogaras, 1907. március 30.

A véradó, az ugynevezett sorozás a vármegyében megtörtént.

Szüksége van a haza reményeire az ugynevezett „k. und k.“-nak. Természetesen a szűkebb haza is hasznát látja ennek.

Még most csak a szokott, meghatározott mennyiség vonult fel a „glédába“, de a „létszámemelés“ réme ott settenkedik már valahol a közel jövő zugában.

Minden község beszolgáltatta a hon maradt hadköteles ifjakat s a sorozó bizottság válogathatott bennök. Azaz szívből örült volna, ha gyönyörködve nézhetett volna rajtuk végig. Hiába, katonának a legények

És így élni végig egy életet... Nem ez nem való. Most elhallgatott mind a két asszony. A gyorsvontat prűszkölve, zakatolva rohant keresztül a letarolt mezőkön, suhant el a lombja vesztett erdők mentén és dübörgött a meredező sziklák alján, míg végre egy nagyobb állomásnál percekre megállott.

A Perronon tömérdek ember volt. Egyik részök várt valakit a másik utra indult és bucsuzkodott. A megszokott kép. Közvetlenül az indulás előtt, abba a fülkébe, ahol a két fiatal asszony utazott, egyszerű, de nagyon elegáns uti ruhában, fején fehér fátyolos, nemez kalappal, karcsu, szőke hajú leány lépett be. Az arca kivolt pirulva a két szép szemé még könyvtől harmatos, de amint oda sietett az ablakhoz, a szája már mosolyogni tudott édesen, biztatón.

A vonat előtt két alak állott és nézett fel róla makacs kitartással. Az egyik közepkoru szép asszony volt kihez a lány feltűnően hasonlított; a másik magas rokonszenves arcu fiatal ember, vadász ruhában. Az asszony mosolygva adott még néhány utasítást, amire mindannyiszor csendes főbólintás volt a felelet; a fiatal ember egy szót sem szólt addig, csak feltűnő idegességgel szivta a cigarettáját.

Mikor jelt adtak az induláshoz, kissé reszkető hangon ezeket mondotta bucsuzásul. — Isten vele, édes. Aztán jól viselje magát! Nekem mindennap írjon...

— Szent Isten! — kacagott fel boldogan a lány, — mindössze egy hétig lesznek a néminél. — Az mindegy. Az alatt a rengeteg idő alatt éppen 5 levelet kaphatok magától. Én lesni fogom a postát minden reggel. — És ha hiába lesné? — próbált kötekedni a kis elbizakodott. A választ már nem lehetett hallani, mert a gőz prűszkölése és a kerekék zakatolása elnyelte a halt hangon mondott, nem idegen füleknek szánt fenyegetést.

Mikor a vonat megindult, a leány leült a sarokba és valami meghatóan édes bus mosollyal merengett maga elé...

A két asszony egymásra nézett. Aztán az egyik olvasni próbált, a másik a rohanó vidéket bámulta. És mind a kettőnek az az idő jutott eszébe, mikor még ők is ilyen mosollyal néztek a jövő elé...

És hangosan fel szerettek volna zokogni, megsiratni az elveszett paradicsomot, megátkozni azt a pillanatot, mikor felnyitották a szemüket.

Mintha csak most jöttek volna valójában arra az igazságra, hogy — a szerető nő boldogsága addig tart, a míg vak, de hihetetlen sötétség borul rá abban a pillanatban, mikor látni kezd...

(Vége.)

java való s úgy szép a hadsereg, ha a szem nem talál benne ósárolni valót.

A vérmes reményeket már hosszú évek óta szomorú csalódás követi.

Az izmos, edzett, testileg-lelkileg ép és egészséges ifjak száma roppant megfogyott. A nyalka, vaserejű falusi legények hire ma-holnap talán már csak a mesékben él. Akadt most is néhány szemrevaló, de a nagy tömegbe, — amint mondani szokás — „csak hálai jár a lélek!“

Szomorú valóság, hogy a mai ifjuság évről-évre satnyul. A romlatlan falu népe sem az már, ami volt régebben.

Az élvezetek utáni vágy, a korai élés, szedi áldozatait ott is. A megölhetés szaporább gondjai szintén sorvasztják az életerőt. Ehhez járul az immár feltartóztatatlanná vált kivándorlás. A munkabíró család Amerikában keresi a boldogulás kenyerét.

Hát a város ifjusága? Ez még szomoruban fest. A kultura vívmányai gyurják és alakítják a lelket, de a test fejlesztésére ritkán jut alkalom.

Hangzik a sok szép szó, szabályok és rendeletek is vannak, hogy az iskolában kiváló gondot fordítsanak a testedzésre, de mit ér a jóakarát, ha a kényelemszerető, puha nemzedék kitér előle.

A gyári és kéziipar mai állapota szintén nem alkalmas arra, hogy a testi erőt fejlessze. A munkásviázkodás, a táplálkozás, lakás és a megerőltetett foglalkozások csak arra jök, hogy ott is bajt csináljanak, hol különben mindenütt helytálló, életerős nemzedék fejlődhetnék.

Ezek az okai általánosságban annak, hogy évről-évre megújul a sorozó bizottság panaszja a hadköteles ifjuság gyatrasága miatt. Nagyon nehéz a létszám összeválogatása. Pedig a kisebb testi hibák előtt szemet huny a bizottság.

És ezentul még inkább szorosabbra szabják a felvételi szabályokat.

Hiába: az ágyuk maguktól nem sülnek el. Fegyvert kell adni annak a kezébe is, aki csak testi megerőltetéssel tudja azt cipelni.

Az ifjuság testi nevelése a jövő legfontosabb feladata. Az iskolákban nagyobb gondot kell fordítani a testedző tornatanításra.

Szoktatni kell a gyermeket már ifjú korában arra, hogy megbarátkozzék azokkal a sportokkal, melyek petyhüdt, enervált izmait, gyöngé, elpuhult testét megerősítik.

Nem sorozásra alkalmas ifjak nevelése a cél, de igenis az, hogyha szüksége van a hazának tetterős karokra, harcra készen álljon a bátor és vitéz hadsereg, sorozás nélkül is.

—y.

H I R E K.

Közigazgatásunk.

A mi közigazgatásunk rendje éppen nem olyan, hogy minta lenne. Rendszer nélkül készült, toldozott és foltozott munka, amely a legtöbb részletében a törvényhatóságok szerint is változik. Ami voltaképpen érthető is. Más helyzetek, más szokások, más adott viszonyok természetesen más intézkedéseket, az ügyek másforma ellátását követelik. Ami illik a hegyvidékre, nem illik az alföldre. Ami jól beválik egy község határában,

az abszurdum és lehetetlenség, a városi törvényhatóságok nagy területein. Különösen áll ez a rendőri közigazgatásra, a tulajdon viszonyok rendezésére, rendbentartására. De mára is. A mezőrendőri törvényt megszerkesztette valamely ambiciozus főszolgabíró, a maga felvidéki kis kerülete viszonyaihoz, a pár száz lakosu falvak igényeihez képest, ugyanaz azonban az alföldi határokból sehogysem vált be. Ami jó falun, nem jó az városon. S viszont nem jó a vidéki városra az, amit a fővárosi viszonyok kaptafája szerint ütöttek össze. Ez minden vonalon meglátszik.

A rendszer — egykor talán rendszertelenség — toldozva-foltozva fejlődött, kialakult így meg amugy megynként különféle formákban s mikor az egészet egységesíteni akarták, kiderült, hogy még bonyolódottabbá, még zavarosabbá vált az egész ügy. Tudvalevő, hogy még odáig sem jutott el, hogy szolgálati pragmatikát képes legyen összeállítani. Pedig ugyancsak régi panasz ez is, amelynek orvoslását hosszú idők óta sürgetik. Hát még hol maradtak az ügykezelési szabályzatok?

Ezt már régebben panaszolták. Utoljára tenni kellett valamit. S hosszú vajadás után tömördek szakember igénybevételével s meghallgatásával virágozni kezdett a reform. Azt a hangzatos címet adták neki, hogy: „a közigazgatás egyszerűsítése.“ Beleszólt azután abba boldog, boldogtalan, a praktikus életet ismerő községi jegyzőtől kezdve az elméleti államférfiig Rengeteg munkát végeztek, mázsa számra készültek javaslatok és szakvélemények, határozatok és utasítások. A megszületett eredmény: az új reform, a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozólag. Diadallal és hozsánával üdvözölték, hogy no hála istennek, ezentúl most már más lesz az országban a közigazgatási rend.

Hát lett is. Már az első hónapokban megállapították a megyei központokon és községekben, hogy az új rend semmiféle más rendet nem hozott, minthogy a közigazgatási irodáknak kétszer annyi lett az irka-firkája, aktatárgyalása, mint eddig volt. S jellemző, hogy egyik-másik megye a személyzet-szaporítás költségeinek a fedezését kérte, mert másképp nem bírja ki a nagyszerű egyszerűsítést.

Vajjon revízió alá fognak-e kerülni újra ezek a közigazgatási ügyek? Már ez elől igazán lehetetlenség kitérni, akarva, nem akarva elő kellene már venni. Itt pedig dolgozhoz kell látni mielőbb, mert a közönség és hivatal egyaránt érzi a mostani helyzet lehetetlen voltát. Csakhogy ám ehhez is olyan vezető kellene, aki a közigazgatás csinját-binját alaposan érti s nemcsak annyit tud, mint egy utolsó diurnista. . . * * *

Lapunk t. előfizetőinek, munkatársainak és szíves olvasóinak boldog husvétii ünnepeket kívánunk!

— Főgimnáziumunk ifjúságának tanulmányi kirándulása. Mint a múlt heti számban közöltük, főgimnáziumunk 44 tanulója tanulmányi kirándulásra indult Sebők, Vadráska és Zalai tanárok vezetése alatt f. hó 23-án Kolozsvárra és Kassára. Most már szerencsés visszatérésükről adhatunk számot, mert a lelkes csapat f. hó 28-án jó egészségben és vidáman érkezett vissza. Az ifjak nagyon jól voltak ellátva, s ha a viszontagságos időjárás nem állította volna hazafias felbuzdulásukat kemény próbára, akkor teljes hamoniában lefolyt kirándulást lehetne feljegyezni a főgimnáziumunk történetében. De azért ifjaink nem sokat törődtek álmatlan éjszakákkal, vonatkésésekkel, rideg vendéglői szobákkal, ők hazánk két kulturális középpontját akarták látni, a magyar nemzeti génusz mindörökké legnagyobb két alakjának Mátyás király és II. Rákóczy Ferenc emlékének kegyeletes szívvel áldozni akartak, és a fiatal kedély e szép cél elérése körül mindíg ugyanaz marad; közvetlen, csekélységekkel nem törődő; vezető tanárainknak az ifjúság kifogástalan viselkedése jutalom volt minden fáradságukért.

— Halálozás. Lapunk egyik kiváló munkatársát Gál Istvánt súlyos csapás érte. Tizenegy éves gyönyörű kis leányát Erzsikét a jó Isten, hosszas szenvedés után angyalai sorába hívta fel. A kedves kis halottban Halmy Gyuláné, nővére kis leányát siratja. A drága kis angyal nyugodjék csendesen, a fájó szívekre pedig adjon az ég vigasztaló balsamot.

— Az adóhivatali tisztviselők Wekerléhez. A magyar kir. adóhivatali tisztviselők anyagi helyzetük javítása érdekében memorandumot intéztek Wekerle pénzügyminiszterhez. Az állam ezen derék, szorgalmas tisztviselőinek helyzete a többi állami tisztviselőkéhez képest, mint azt az emlékiratban statisztikai adatokkal bizonyítják, valóban igen hátrányos. Nagyobb munkakörük lévén (körülbelül 30 százalékos munkatöbbletet végeznek más állami tisztviselőkkel szemben) nagyobb előképzettséget kívánnak tőlük, hivataloskodási idejük alatt mindvégig produktív munkát kell végazniük s így kérelmük nem csak méltányos, hanem feltétlen jogos is s hisszük, hogy a ministerük nem fog azok teljesítése elől kitérni, mert ez a legkevesebb, amit megadhat az adóhivatali tisztviselőknek.

— Október 6 és március 15. Nagy Sándor aradi áll. főgimn. torna tanár hazafias akciót kezd. A mozgalommal azt akarja elérni, hogy március tizenötödike s október hatodika az iskolákban hivatalos szünetnappá válják. E végből körlevelet intézett a magyar középiskolákhoz, kifejtve az ujtás magasztos voltát.

— Furdókedvezmény állami tisztviselőknél. A földmivélsügyi miniszter rendeltett intézett a hivatalokhoz, amelyben tudatja, hogy az állami tisztviselők Fenyőházán, Herkulesfürdön, Tátralomnicon, és Vizaknán furdókedvezményeket élveznek.

— Kiváló tanerők nyilvántartása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter bizalmas természetű leiratot intézett a törvényhatóságok tanfelügyelőihez, amelyben adatokkal indokolt előterjesztést kér azon kiváló tanítókról és tanerőkről, akik átlagosan jóval

felülálló kitűnő képzettségük és gyakorlati téren is kiváló eredményt képesek felmutatni. A kiváló tanerők eme nyilvántartásával a miniszter nyilván nemcsak kitüntetésekét kíván osztogatni, de az előléptetéseknel is bizonyára megbizható alapokat akar létesíteni.

— Színészeink. Mióta színészeink elmentek körünköl, nem hallottunk róluk semmit sem, ugyszólván nyomuk veszett. Most halljuk, hogy Fejér Károly szintársulata Kézdivásárhelyen befejezte előadásait és Csik megye nagyobb helyein folytatja. A társulat tagjai közül néhányan azonban hétfőn már Budapestre utaznak, közöttük Pataki Ferenc is, a kiváló komikus, aki a téli szezon alatt starra volt a szintársulatnak.

— Orvosok szünidei kurzusa. Mint minden évben, az idén is megtartják a budapesti egyetem orvosi fakultásán a szokásos szünidei kurzust gyakorló orvosok részére. A belügyminiszter körrendeletiben értesítette a törvényhatóságokat azon megjegyzéssel, hogy a tiszti orvosokat a körülményről értesítse, terjesszék föl a kurzusra jelentkezők névsorát.

— Életuntak. A múlt héten Magyar Józsefné megunván életét e siralom völgyében s felakasztotta magát. Tette sikerült is, mert meghalt. Ellenben nem sikerült a méreg hatása Pentz Eduárd kéményseprő segédnél, mert követet találván bevenni a végzetesnek ígérkező folyadékából, a kórházba szállították s jobban lett.

— A kivándorlás. Állami tekintetektől aggasztó jelenség, hogy a soralá kerülő legények javarésze, meg a tartalékos katonák is kivándorolnak. De még aggasztóbb, hogy a már elszerződött gazdasági családokat is elfogta a kivándorlási láz. — Utleveket természetesen nem kaphatnak, de ezen úgy segítenek, hogy akinek nincs senkije, semmije, az egyszerűen éjjel megszökik s más vidéken beáll napszámosnak s mint ilyen vált uttlevelet. Akiket pedig családi vagy vagyoni körülmények akadályoznak ebben az eljárásban, azok egyszerűen megtagadják az engedelmességet, nem dolgoznak, hogy kénytelen legyen a gazda elbocsátani őket. Elszenvedik szívesen a 25 napi elzárást is, csak azután kimehessenek az ujvilágba!

— Elvert asszony. Marcu Malean galaci lakos Manola Maria galaci asszonyt annyira elverte, hogy nevezett asszony 10 napig feküdt.

— A magyar világ, mely egyike a legkiválóbb szépirodalmi hetilapoknak s így vetekedik a „Vasárnapi Ujság“ és „Az Uj Időkkel“ az elmúlt vasárnap az az f. hó 24-én gazdag és változatos tartalommal jelent meg. u. m.: „Erőgyűjtés. — Tavasz küszöbén: Krüszey Erzsébet. — A fenséges ur veresége: Pakots József. — Tiszavölgyi képek. VI.: Romanecz Aladár. — A légköri elektromosság története: Bóbita Endre. — Anyai látogatás: Halmy Gyula. Örök csendben: Lampérth Géza. — Irodalom és művészet: Helikon.“ Ugyan csak ez a kalommal említjük meg, hogy lapunk szerkesztőjének: Halmy Gyulának már jelent meg a fenti szépirodalmi lapban egy hangulatos, szép költeménye: „Tél a havasokon“ címen a január 27. számban.

— A madár irtás ellen. A vallás és közokt. m. kir. miniszter körrendeletet bocsátott ki, amelyben hivatkozik Hermann Ottóra, aki, mint a „magyar ornithologiai központ igazgatója,“ védelmet kér az ország-

ban duló madárirtás ellen. Az általános madarászati szenvedély nemcsak a hasznos madarak kiirtása miatt káros, de az iskolás gyermekek jellemképzésére is rossz befolyással van, felhívja a miniszter a tanfelügyelőket, utasítsák a tanítókat különösen a gumipuskák és parittyá játék ellen harcolásra és tiltsák el a madarak pusztítását.

— **Milyen időt várhatunk?** Meteor írja: Április hó eleje 3-tól kezdve változatosnak ígérkezik. Lehet erősebben csapadékos, vagy pedig csak állandóbban szeles idő. 10-ét követőleg meleg, száraz, mely jelleg van hivatva áprilist főként uralni, csak végével várható csapadék, amely ha nem megy át erős szelekbe, akkor május hava még elég csapadékot hoz és pedig zivataros esőkből eredőt. Ellenben, ha április vége is száraz szelekkel bővelkedik, úgy ezen jelleg érvényesül május havában is, miután a Napon oly jellegű befolyások keletkeznek és a bolygók száraz, meleg hatását segítik elő az egész hónapban. Ellenben május havában csapadék, különösen a 7-iki csomópont körül jöhet elő lehüléssel ezt követőleg pedig zivataros jelleggel.

— **Gy.oltó B. A.** Amint a neve is mutatja, e napon szokták máskor oltani a fákat. Most nálunk ez a nap olyan volt, mintha gyertyaszentelő boldogasszony napja lett volna: folyton havazott s husvétől mindössze három nap választ el a hír megírásától lévén 28-a s elmondhatjuk, ha így halad fehér husvétünk lesz. A magyarországi lapok egész litániákat zongedeznek a tavaszról, de nálunk még mindig állandó tél van. Szeretjük magunkkal elhitetni, hogy jön a tavasz, itt a tavasz: lévén abból olykor-olykor egyegy „darab”, de bizony ez még mindig a télnek a folytatása. Fogarason úgy a természetben, mint a közéletben tél, zord tél van.

— **A kivándorlás február hóban.** A hatarszéli kapitányság területén át február hóban kivándorolni akart 2971 egyén, visszautasított 250, tényleg kivándorolt 2721, és pedig Amerikába 2507, Németországba 206. Más államba 7. Összesen 2721 egyén. Ezek között volt nagykoru férfi 1492, kiskorú férfi 750, nagykorú nő 217, kiskorú nő 262. Fogarasmegyéből 110 volt a kivándorlók száma.

— **Esküvő.** Müller Béla, a Thierfeld Dávid féle könyvkereskedés volt I-ső segédje folyó hó 31-én, az az vasárnap vezeti az anyakönyv vezető s azután az oltár elé Müller Zelma k. a. t. Müller József polgártársunk leányát, hogy örökhűséget esküdjönnek egymásnak. Tartós boldogság kísérje a szépen megkötött frigyét.

— **Lángok áldozata.** Alsókomána községben folyó hó 16-án a déli órákban Mon Nici Verona ottani lakos lakóháza belsejéből — mely szalmával volt fedve — tűz ütött ki s a ház a benne levő butorzat és ágyneművel együtt — 140 korona értékben — elégett. Mon Verona a tűz kiütése előtt hazulról eltávozott s a szobában Pop Mari 5 éves leánygyermeket hagyta felügyelet nélkül; s így a leányka — mert valószínűleg fázott s a tüzhöz nagyon közel ült — ruhája tüzet fogott s félelmében az ágy alá bujt, s megtűzesedett ruhájától az ágynemű és butorzat meggyult. Az égő házba behatolt emberek a leánykának csak a megszenesedett hulláját találták meg. A leányka a káros nőnek unokája volt, szülői pedig Romániában vannak. A bűnös asszonyt feljelentették.

— **Favágó.** Folyó hó 20-án Parcherire Frigyes fogarasi lakos, favágó, Ozv. Buday Istvánné fogarasi lakosnénál fát vágott, s s minthogy Budayné neki kellően nem fizetett, a fa színben levő 2 kor. 20 fillér értékű fűrész jogtalanul eltulajdonította. Parchera a fűrész biztosítása mellett a bíróságnak a rendőrség részéről feljelentett.

— **Lopás.** Schul Benjamin fogarasi lakos cipésmestertől folyó hó 21-én nappal a záratlan szobájából 1 drb. 24 korona értékű szürke színű felsőjét ismeretlen tettes ellopta. A tettes Cigler András fogarasi lakos asztalos inas személyében derített ki. Nevezett, — ki Krausz Frigyes fogarasi lakos mesternél van — a felső biztosítása mellett a csendőrség részéről feljelentett.

— **V. H. O. Sz.** A vidéki hírlapírók Országos Szövetsége legközelebbi igazgatósági ülését husvét másodnapján tartja meg. Az ülést az elnökség Budapestre hívta össze.

— **Bevonulások fegyvergyakorlatokra.** A hadkiegészítő parancsnokság már szét küldte az ez évi behívókat a tartalékos tisztek és hadapródok fegyvergyakorlataihoz. Az első fegyvergyakorlatra bevonulók nagyobb részt június és július, a másodikra behívottak április és május havában voulnak be.

— **Hozivatar Erdélyben.** Beszterceéről jelentik, hogy a városban és környékén f. hó 27—28. között óriási havazás volt. Az utcákat és utakat félméter magas hó borítja. A hóvihar egy közeli völgyben egy fuvarost eltemetett s 28-án este csak összefagyott holttestét találták meg. Bizony ilyen vészárgos időben, aki vigyázni akar az életére és egészségére, hát az újjön otthon s ne utazgassék, mert könnyen baj érheti. Hőfúvások, árvizek, vasúti bűnök, töltések elszakításáról tesznek jelentést a lapok, nehéz időket élünk!

— **Nagy a kar.** A szigorú nagy tél, vagy az anyag tarthatatlan volta miatt nagy kára van az aszfaltozóknak, mert az október-november hónapokban ujjonnan készített aszfalt utak össze-vissza vannak repedezve, különösen legjobban látszik ez a kár az Olt-utcában, ahol az aszfaltozó ugyszólván — ujjonnan csináltathatja az aszfaltozást.

— **Lopás.** F. hó 29-én éjjel egy román ember betört a Deutsch, Kaufmann és Társa féle cég Fogarason levő irodájának az irodájába s Krausz Mór ottani felügyelőtől egy arany- és egy ezüst-órát, továbbá 150 drb cigarettát ellopott. Tettes azonban rajta vesztett, mert a helybeli csendőrség az ellopott tárgyakat kinyomozta s átadta tulajdonosának, a tolvajt pedig följelentette a helybeli járásbírósnak.

— **A palinka dolgozik.** Dán György mundaí lakos félig ittas állapotában halált hozó súlyos testi sérülést okozott folyó hó 25-én éjjel. Alsókomána község végén Bardás János reusori lakost szekerekkel elgázolta. Bardás jobb lába eltört, fején súlyos sérülést szenvedett, a lovak 3 oldalbordáját betörték. Bardás egy napi kínlás után sebébe belehalt. Dán György a bíróságnak bejelentett.

— **Ninosenek birtosságban az emberek.** Többen panaszt emeltek szerkesztőségünkben, különösen azok az emberek, akik meg merik mondani az igazat, hogy nincs teljes biztonságban az életük, mert a notórius firmák az esteli órákban leselkednek az illetőkre s megveréssel fenyegetik. A személyes szabadságnak úgy látszik nagy tere nyílik Fogarason! Az ilyen fenyegető alakokat vagy felelőssé válóknak, vagy pedig a bíróságnak kell egyszerűen följelenteni, hogy menjen el a kedvük a fenyegetődzéstől. Mindennek van orvossága, minden bacilusnak van kontra bacilus, úgy ezeknek a firmáknak is.

(x) Mai lapunkban Sternberg Ármin és testvére hírneves csász. és kir. udv. hangszergyáros cég egy díjpályázatot hirdet, melyre a t. olvasóink figyelmét felhívjuk.

Kérje ingyen

Is bérmentve magyar nyelvű, gazdaságilag hasznos főárjegyeket, 3000-nál több rajzzal, mindennemű nikkell-, ezüst- és aranyórát, valamint mindennemű szolid arany és ezüst árut, hangszereket, acél- és boraruk stb. ről eredeti gyári árban.

Nikkel remontoir óra ... K 3.—
System Roskopf patent óra ... K 4.—
Svájci eredeti system Roskopf patent ... K 5.—
Bejegyzett „Sas Roskopf” nikkell óra ... K 7.—
Ezüst remontoir óra „Gloria” mával ... K 7.60
Ezüst remontoir óra dupla fedéllel ... K 11.50
Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra ... K 3.—
Schwarzwaldi óra K 2.50. Kakukóra K 3.50
Minden óráért 8 évi írásbeli jótállás. — **Ninosen kookázat! Becserelés megengedve, vagy a pénz vissza!**

KONRAD JÁNOS
Első órágyár és szétküldési áruház,
Brüx 1422 szám. (Csehország.)

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Koldus nép, nyomorult székely nép fordul önhöz oltalomért, erkölcsi pártfogásért! Mert bizony a mi pártfogónk, a mi erkölcs bíránk már csak az Isten és ön lapja révén a társadalom.

Könyörgünk szerkesztőségéhez, hozza napfényre, juttassa illetékes helyére 14 nyomorgó család szívetrázó keserves panaszát, a helybeli m. kir. ménes uradalom basáskodásait.

Ha esetünk az illetékes kormány tudtával történt, úgy te székely nép, ez édes magyar földben számodra nincsen hely, — ha pedig mit se tudott felőle, kérünk vizsgálatot.

Tizenegyet terhes család panasza pedig a következő: Ki tiz, ki tizenöt-husz évig volt az uradalom cselédje s valóban az utóbbi időnkig rendben is folytak a dolgok, meg volt elégedve a munkaadó és a cseléd egész családjával, ugyszólván csüngött gazdáján, a megboldogult Zankó intézőn. — Haj! azóta más időket éltünk, új gazdát kaptunk, ki sehogy sem tudott megbarátkozni először a munkánkkal és másodsor a székellyel.

Nagy hét következett! s mi boldog husvétra 1 napi felmondás alatt a hideg sáros utcára kerültünk, vajjon ki fogad most be bennünket? Egyikünk beteg feleségét ágyba vonszolta egy dohos viskóba, haldoklott szegény! másik, harmadik csecsemőgyermeket, s még kenyerük se volt. Új harisnyáról, meg csizmáról is álmodtak gyerekeink, hisz vízbevető hétfő következik, s maradtak rongyosan, meztelen, mert így akarta az úr, a földes úr!

Kívánta mindegyikünknek 100—100 koronáig terjedő megbüntetését és eltoloncoltatását, mert a földes ur akarata szent és sérthetetlen, mert ő parancsolni született! csak jézért, hogy csekély havi 10 korona fizetésünk bár némileg felemeltessék tekintettel a drágaságra, különben nem vagyunk képesek április hónapban tul dolgozni.

Lett lótas-futás, kérésünk sztrájknak bélyegezték s 1 nap alatti távozásra szólítottak fel bennünket, mert már jól kiesztelt terv szerint, bár sokkal magasabb munkabér mellett, de legalább tót munkások váltottak fel bennünket.

Ez a jutalmad véres verejtékedért — koldus székely nép.

* Mivel mi ezért a cikkért semmiféle felelősséget nem vállalunk, szívesen helyet adunk a ménes uradalom igazgatósága részéről az igazságnak megfelelő felszólalásnak s az esetleges orvoslásnak.

Szerkesztő.

Együttal azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy jelen panaszunk eljusson oda, ahova el kell jutnia.

Fogaras, 1907. márc. 29-én.

Tisztelettel a 14 család nevében:
Kolcza Ferenc.

TARKA KRÓNKA.

A sürgős távirat.

Egy leány táviratot adott fel a kedvesének Stadlernek. Mondták neki, hogy sürgős: a sürgöny. Vagy tíz perc múlva lélekszakadva állit be.

— Miért szaladt annyira Mayer Mária?

— Hát megmondtam annak az urnak, hogy siessen a sürgönnyel, aztán aszonta, hogy mire én hazaérek, hát az is oda ér, azért futottam.

András a redakcióban.

Kinrimekben és rossz viccekben utazó „lapunk barátja” ma ismét meglátogatott bennünket. Szerencséjére ma a szerkesztő jókedvében volt, amit András rögtön föl is használt.

— Tudja-e szörkesztyü ur — kérdé — mi a különbség a zongora és klepszidra között?

— Nem!

— No hát ha nem tudja, akkor valahogyan el ne menjen zongorát vásárolni, mert klepszidrád adnak helyette.

A következő pillanatban már repült András a szerkesztőségéből s nem volt se jókedv, se vicc! . . .

A lélekvándorlás.

Két ismerős találkozik az utcán.

— Híszel te a lélekvándorlásban?

— Híszek!

— Hogy-hogy?

— Mert mikor két évvel ezelőtt neked száz koronát kölcsönöztem, akkor még csak a harmadik voltam!

A végzetes távirat.

A napokban történt az érdekes eset. Egy helybeli uri ember eljegyzett egy leányt Gyulán. Hogy a jegygyűrűt a menyasszony részére megrendelhesse, a következő táviratot küldte Gyulára: „Kérem a jegygyűrű mértékét sürgönyileg.” Nehány órára reá a vőlegény sürgönyileg kap 100 koronát s másnap egy ekszpressz levelet azzal a tartalommal, hogy a 100 koronát tartsa meg, a menyasszony pedig nem reflektál többé a szerelmére. A vőlegény az érthetetlen dolog kipuhatólása végett Gyulára utazott s mindjárt kitünt a táviró-hivatalnál, hogy a táviratot tévesen adták le, amennyiben a mérték szó mellől az „m” betű kimaradt s a sürgöny tartalma így hangzott: „Kérem a jegygyűrű értékét sürgönyileg!” A leendő házasfelek ezután kibékültek.

Az anket.

Az állomásfőnök künn sütkérezik a ki-ki bujkáló nap melegénél. Egyszerre csak rászól egy öreg kocsitolató munkásra:

— Hol van a tolató mozdony?

A munkás szalutál:

— A harmadik vágányon jelentem alásan!

— És mit csinál ott?

— Jelentem alásan, ankéteznek.

— ? ? ?

— Igenis főnök ur. Nem dolgoznak velem, se előre nem megy, se hátra nem huz, nem tol, egy helyen vesztegel, magyarul: ankéteznek.

Szól, sarkon fordul és szomorúan bakat tovább.

KÖZGAZDASÁG.

Ültessünk és ápoljunk fákat.

Folytatás és vége.

1. Az ültetvényezendő anyagot: fákat, cserjéket, csemetéket jól ki kell válogatni, ezeknek jól iskolázott, egészséges, erős fának kell lenni megfelelő gyökérzettel. Gyengébb anyag értéktelen, a legcsekélyebb árat sem éri meg, és ilyentől óvakodjunk.

2. A fák elhelyezése legyen a szemnek kellemes és a körültekintő tárgyakkal arányos. Magas fák alacsony környezetbe és alacsony fák magas környezetbe való elültetése kerülendő.

3. Az ültetés előtt a talaj jól előkészítendő; ásunk nagy fagödröket és a felső jó földet tartjuk meg, míg az alsó rossz földréteg eltávolítandó, hogy a gödör csak jó földdel legyen feltöltve. Minél keményebb és rozszabb a talaj, annál nagyobb gödröket kell ásni: ezen esetben 1 és fél méter széles és 70 cm. mély gödör szükséges; jó talajban elegendő 1 méter széles és 60 cm. mély gödör is. — Ha trágya is lesz használva, ugy ennek öregnek, rothadtnak kell lenni és a gödör alján és oldalt, nem közvetlenül a fa alatt ásandó el. Minél korábban lesznek a gödrök ásva, annál jobb; a tavaszi ültetvényezésekhez a gödrök már ősszel vagy télen ásandók. A felső földnek mindig lejjebb, az alsónak pedig felülre kell kerülni.

4. Nedves helyeken, és rozsz, áthatlan, sziklás talajnál, az ültetvényezés dombocskákön végezhető. Ezen dombocskákön való ültetvényezés, különösen nedves és áthatlan talajoknál igen jó; a gödör bőségesen meg lesz töltve földdel úgy hogy a föld még 20—30 cm. magasabb legyen és csak erre lesz a fa állítva, és aztán földdel feltöltve, úgy hogy egy 60—80 cm. magas domb keletkezik, a domb hajlásai legyenek ferdék.

5. Az elültetett fának sohasem szabad az ültetvényezés után magasabban és csak legfeljebb 3 cm.-rel mélyebben állani, mint azelőtt a falkolában állottak. — Így tehát az ültetés alkalmával körülbelül 15 cm.-rel kell a fákat magasabban állítani a körültekintő talajnál, mert a föld még süpped és csak 2 év múlva lesz ismét egyenlő a területtel. — Az ültetvényezésnél a gyökerek és galyak éles késsel visszavágandók. A megsértett gyökerek és ágak egészen levágandók! A hosszú gyökereket 30—40 cm.-nyire vágjuk vissza. Az ültetésnél a gyökerek kézzel sugár alakban helyezendők, és közükük kézzel szorítsuk a földet; a gyökereknél mindig friss és jó földet kell használni; igen hasznos ha a föld közé éles homok van keverve. — A földet keményre taposni és meglocsolni mindig szükséges, különösen a tavaszi ültetvényezésnél. — Minden fának adjunk cölöpöket; ezeket azonban az ültetés előtt verjük a földbe. A facölöpöknek sohasem szabad a koronába nyulni, mert akkor akadályozzák a korona minden irányban fejlődését és megsértik az ágakat. — Az ujonnan

ültetett fákat lazán kell a cölöpökhöz kötni, hogy leülpedhessenek. A fa alatti területnek, rövid trágya, pelyva, turfa, fűrészpor és hasonlókkal való fedése igen jó, mert a tulajnedvességet fentartja és elősegíti a gyökerezést.

6. A legjobb és legalkalmasabb ültetvényezési idő a késő őszi és a korai tavasz; ha későn, midőn már a rügyezés megindult, vagyunk kénytelenek ültetni, akkor a fák busásan locsolandók az ültetés után, és fedjük be a fa alatti területet rövid trágával; ez esetben az első hat héten át hetenként kétszer kell jól locsolni.

A fák ápolása.

Minden fának gondos ápolásra van szüksége, hogy jól fejlődjen.

1. Az ültetvényezés első évében és lehetőleg később is, szárazság idején a fákat öntözni kell. Az öntözést ritkán szokták jól teljesíteni; a legkevesebb viz, mennyi egy fának szükséges, egy kanna, de jobb 2 kanna viz.

2. A gyümölcsfák koronáját metszés által kell a belső ágaktól megszabadítani és tisztán, világosan tartani, miáltal a kívánt alakjukat is el lehet érni és őket ezen alakban megtartani. Árnyék- és sorfák természetesen fejlődésükben hagyandók.

3. A legnagyobb befolyást gyakorolja a fákra az alattuk levő talaj lazítása, mert ez a növény elmozdításának fontos tényezője. A talajlazítás úgy történik, hogy a törzs körül a földet mélyen felássuk, ami leginkább ősszel, november és december hónapokban történjék és emellett minden második évben ásunk el trágát is, hogy a fának friss tápanyagot nyujtsunk. A fa alatti területet fünek sohasem szabad ellepni.

4. Utakon, tereken és forgalmasabb helyeken a fatörzseket alkalmas eszközökkel, mint fűz- vagy sodrnyfonatokkal vagy fából, nádból, tövisből stb. készített kerítésekkel kell megkárosítások ellen megvédeni.

Kivánatos, hogy minél több fát ültessenek, ami nagy hasznára és javára lenne az emberiségnek és az egész országnak.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

Sz. J. Fogaras. Hígyje el, nem ő benne van a hiba, hanem az ugynevezett: „irányadó körök”-ben, vezető férfiakban, akik őt félrevezették. Jó lesz, ha most már azokat veszi elő.

C. K. Miskolc. A beküldött tárcában nincs meg a cselekvés egysége, az pedig nagy baj; hiszen ezt már Arisztotelesz is megmondta. Nem közölhető.

H. J. Miskolc. Nem az itt a nagy baj, hogy filozófia van versekben feldolgozva, de nagyobb t. i. az, hogy a verseket nem szentelte meg a Muzsa ihlete. Legjobb lesz, ha a rim-kovácsolást abba hagyja.

T. B. Fogaras. Az atheizmus épp úgy negatív teológia, mint ahogy negatív politika a forradalom. Mind a kettő az ujrafeljődés bevezető mozzanata. Nem közölhető.

V. S. Miskolc. „A káplán”-t félre tettük, de valamelyik vice szerkesztő (értvén a gyermekeket!) kivitte az íróasztalról s hajót csinált belőle. Nagyon köszönjük, hogy volt szives lemásolni. B. munkálkodását kérjük ezután is s a jókívánatokat viszonzzuk. Üdvözet!

Husvétkor. Inkább nem közlünk alkalmi verset, minthogy ezt feltaláljuk. Megesőmör-

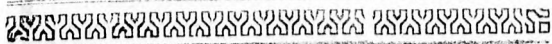
lenék tőle a közönség. Ön szerint lehet „jó“, de mi szerintünk egyszerűen rossz.

Nem közölhetők: „Tanulmányi kirándulás“, „Kassán“, „Kolozsvárott“, „Debrecenben“ (nagyon „civis“ szagu!) „A feltámadás ünnepén“, „A golgotha“, „Jézus.“

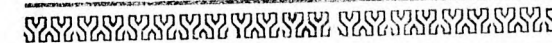
Kritikán aluliak: „Kores Töhötöm.“ „A názárethi Jézus.“ „Nincs itt az ur!“ „Jerlássuk az ur keresztjét.“ „A Geosemáné kertjében“ etb. . . .

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Valódi hamisítatlan
SZÉKELY JUHTURÓ
valamint kitűnő
SZEBENISZALÁMI
kapható:
WAZEK A. üzletében.

Tisztíts csak
Globusz
fémfiszfitó kivonat

Timár-utca 6. házzs. alatt
egy butorozott szoba

kiadó.

**KIADÓ
SZÁLLODA.**

Az ujonnan átalakított, a fogarasi Ferenc József főtéren, 161. sz. alatt levő „Lauritsch“-szálloda

összes hozzátartozó mellékhelyiségeivel és pedig: kávéház, egy nagyobb és egy kisebb étterem, egy sőtés helyiség, tánc-terem, ruhatár, női öltöző, 6 vendégszoba, szoba-asszonyilakás, a szálló-bérlő lakása, pincék, padlás, majordvar, 2 istálló, 2 kocsiszin, egy szép kocszkyári étteremnek, cselédszoba, a szálló részére konyha, mosókonyha április 1-én kiadó.

Az összes helyiségek teljesen be vannak rendezve és kívánatra villanyal is elláthatók. Esetleg kaució képes vendéglőst kellő szakértelemmel szintén alkalmazunk. Bővebben értekezhetni lehet

Lauritsch Manó örökösivel
Fogaras.

Egy tanuló
felvétetik
a könyvnyomdába.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánltnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsológék, darálók
őrőlmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Nagy díjpályázat.

Hogy cégünkre, áruink jóságára a nagyközönség összes rétegének figyelmét felhívjuk, elhatároztuk, hogy egy általános

nagy díjpályázatot

rendezünk olyképp, hogy abban hazánk összes lakói részt vehetnek minden fáradság és költség nélkül.

Cégünk ötven élő magyar kitűnőségnek, ugymint: színésznő, énekesnő, színész, író, festő, zeneszerző, szobrász, stb. nevét és születési évét, hónapját és napját borítékba zárva és lepecsételve

Gászner Béla dr. kir. közjegyző
urnak,
(Lakik Budapest. Bálvány-utca 4.)

megőrzés végett átadott minden egyes borítékra egy-egy értékes nyereményt, összesen tehát

ötven nyereményt,

köztük nagyon értékeset is jegyeztünk, fel és pedig:

1. díj 300 korona aranyban.
2. „ 1 grammofon 6 drb lemezzel.
3. „ 1 fonograf 6 drb lemezzel.
4. „ 1 kitűnő hegedű, tokban.
5. „ 1 kitűnő harmonika.
6. „ 1 igen finom fuvola.
7. „ 1 kitűnő citera.
8. „ 1 kitűnő ariston 10 hangjeggyel.
9. „ 1 kitűnő intona 10 hangjeggyel.
10. „ 1 madárutánzó.

és még negyven darab igen érdekes nyereménytárgy.

Azok a pályázók, kiknek születési éve, hónapja és napja az ötven kiválasztott kitűnőségünk bármelyikének születési idejével teljesen egyezik, azon nyereményre tarthat igényt, amely nyeremény a lepecsételt borítékokra jegyezve van.

Akik tehát a pályázatban résztvenni óhajtanak, nem kell mást tenniük, mint pontos címüket és születési évüket, a napot egy levelezőlapra írva lehető leggyorsabban hozzánk beküldeni és pedig azért, mert az esetben, ha több pályázó születési napja egyezik, úgy az részesül előnyben, kinek felelete előbb érkezett be, amit a postabélyeg kelte bizonyítani fog. Az 50 kitűnőségnek születési ideje 1841. január 1-től 1890. december 31. közt váltakozik.

A pályázatok beküldésének határideje 1907. április hó 25. ike, a pályázat eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása 1907. május hó 2-án lesz eszközözve.

Hazafias tisztelettel

**Sternberg Ármin és
Testvére**

cs. és kir. udv. hangszergyárosok. Nagy zongorarakta és zongorakölcsönző intézet. Az összes létező hangszerek dusan felszerelt raktára.

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT. 36. SZ.

Árjegyzék mindenféle hangszerekről bérmentve és ingyen.

Legközelebbi huzásokra legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 DRB. ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SORSJEGY

Huzás: március 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 DRB. JÓSZIV SORSJEGY

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 DRB. BAZILIKA SORSJEGY

Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

Évente

hét

huzás!

Legnagyobb főnyeremény **100.000 kor.** Évi összes nyereményei **427.300 kor.**

Ezen állandó értékkel bíró **40 havi 2.40 k. részletfizetésre kapható** eredeti öt sorsjegy

ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében **BUDAPEST, V., FÜRDŐ-utca 7. sz.**

Alapított 1888. évben.

Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletivet azonnali játékjoggal szolgáltatjuk ki. Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

A híres „KOBRAK” cipőgyár egyedüli raktára
Fogarason.

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy több első hazai gyárból a tavaszi és nyári idényre

**férfi-, női- és
gyermekcipők**

nagy választékban már megérkeztek s azoknak úgy csinos kivitelükről, mint tartóságukról előre is biztosíthatom tisztelt vevőimet.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

SCHMIDT ADOLF
cipész.

A híres „KOBRAK” cipőgyár egyedüli raktára
Fogarason.

Van szerencsém a t. c. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint ZAKARIÁS MÁRTON ur rőfös- és divataru üzletének átvétele után a

bevásárlási utamból

visszatérve

a közismert raktárt a legújabb és legdivatosabb női ruha szövetekkel, valamint diszített és diszitetlen női szalma-kalapokkal és mindennemű ujdonságokkal gazdagítottam.

Midőn erről t. c. közönséget értesitem, ama kitűzött célomnak adok kifejezést, miszerint minden törekvésem oda fog irányulni, hogy tisztelt vevőim üzletemben pontos, jutányos és legjobb minőségű áruk beszerzéséről győződhessenek meg.

Kérve a szives pártfogást, maradok tisztelettel:

HODIS GYULA.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cement-Gyár
Brassóban.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schul H. és Thierfeld L. urak kereskedéseiben.

Ny. Thierfeld Dávid könyvnyomdájában, Fogarason.